

(Блиц, 01.12.2008)

Понешто је преживело распад Југославије на чијем се лешу ових дана поново одржава час анатомије, а све у поводу Првог децембра када је пре деведесет година, под фирмом Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца, засновано ово државно предузеће. Преживели су - стереотипи.

Јер, да није тако, не би „Курсације” биле међу најгледанијим телевизијским емисијама, нити би ови презентери најплићих порива и стереотипа били радо виђени гости од Вардара па до Триглава у предновогодишњем налету тезгарења, кад се неопрезној публици, омамљеној предстојећом вашарском атмосфером, може продати и млако пиво, а камоли идеја да нам друге продају баш онако како их ми видимо.

Нисам неки познавалац рејтинга и шерова, мера којима се изражава квантитет националног буљења у телевизијски екран, али познаваоци кажу да је то у случају „Курсација” импресивна мера. Ствар је почела да ме занима кад се у ученим круговима, најчешће пуним презрења према свему што се масовно конзумира, ова серија појавила као неки културолошки аксиом, а као такав и он нужно почива на стереотипу.

Решио сам, дакле, да ту ствар одгледам, да допринесем рејтингу или шеру, мада, колико знам, немам уграђен пиплметар, дакле, ја се не бројим „тамо где треба” па се надам да „Курсације” нису имале од мене неку корист, као што ја нисам имао од њих.

Нисам видео ништа ново. Напротив. Реч је о вицевицама с брадом која је знатно дужа од моје. Та емисија је природни наставак „Шовинистичке фарсе”, па и „Индексновог радио позоришта”, прилагођена новијој политичкој мисли и стварности, али у сваком случају - Словенац је педер, Хрват исто, само што је тобоже културан, Босанац је глуп, Албанац

дивљац, Црногорац лењивац, а Србин их увек - зајебе. Претпостављам да кад, на пример, гостују у Хрватској, дозволе и да Србин буде зајебан, али није им замерити због тога. Прилагођавају се тржишту.

Отуда, ваљда, има и више простаклука, нимало скривених сексистичких порука, све је некако бруталније него што је било у претечама жанра. Као да су претечама ове скечерске скаламерије уградили силиконе, повећали им груди и напућили уста, у складу с естрадним трендовима.

Некако ми је јасно зашто људи гледају „Курсације”. То је природни наставак оног 29. новембра када се није радило три дана, а прасетина се јела целе недеље. Апсурдно је да ова емисија подсећа на боља времена и то на врло једноставан начин - строго се држи стереотипа који и служе сналажењу људи у простору и времену.

Све ово не би можда и завредило моју пажњу да нисам у једној важној и ученој полемици наишао на стереотип о стереотипу. Тако Владимир Тодорић, српска правна нада, у полемици с адвокатом Срђом Поповићем, а поводом вечне теме о колективној моралној и политичкој кривици Срба за војевање по Хрватској, пише: „Са вама се потпуно слажем... да је Србија извршила агресију на Хрватску (где ипак није било геноцида) и да је за то имала легитимизацију од својих грађана, што подразумева колективну моралну и политичку одговорност. Супротно гледиште би подразумевало да када грађанин гласа на изборима, он уопште не сноси никакву одговорност за одлуку коју тада донесе и зато је онда и небитно да ли живимо у демократији или не. Зато је одговорност наша и једино ми изнутра можемо признати кривицу да бисмо се окренули ‘европској будућности’. Међутим, ја не видим да ће се то десити, нити са оваквим политичарима на нашој сцени који у предстојећем процесу виде прилику за нови талас виктимизације Србије и сопствену политичку промоцију, нити са оваквим народом у којем су ‘Курсације’ са својим имбецилним националистичким хумором најпопуларнија ТВ емисија”. „Курсације” су, само да кажем, судећи по самопохвалама аутора, два пута извођене пред пуном салом „Лисинског” у Загребу, а Телевизија „Пинк”, која то емитује, најгледанија је телевизија у региону на коју се ова врста хумора односи. „Курсације” нису својство ни српства ни хрватства, већ нечег много универзалнијег.